

**opinió** | FLORENCE JACQUEY. Presidenta d'Horitzó Europa (www.horitzo.eu)

## UpM i civilització mediterrània

Situar la seu a Barcelona del Secretariat de la Unió per la Mediterrània marca l'inici d'una nova etapa en les delicades relacions euromediterrànies. El repte és establir un diàleg que permeti repartir la modernitat i el desenvolupament

«**Q**u'est-ce que la Méditerranée», es demanava Fernand Braudel. I ell mateix responia: «Non pas une mer, mais une succession de mers. Non pas une civilisation, mais une succession de civilisations entassées les unes sur les autres.»

El compromís de Marsella, que situa la seu del Secretariat de la Unió per la Mediterrània (UpM) a Barcelona, marca l'inici d'una nova etapa en les llargues però delicades relacions euromediterrànies. El repte és enorme: establir un diàleg igualitari entre els països del perímetre mediterrani que permeti el repartiment de la modernitat i el desenvolupament.

La UpM predica pragmatisme i col·laboració en projectes concrets, però la dimensió política continua sent el teló de fons de la construcció del diàleg entre dues ribes que no sempre comparteixen els mateixos valors culturals o religiosos, ni els dirigents de les quals pretenen els mateixos propòsits polítics. Per a la Unió Europea, és una nova oportunitat de liderar el complicat procés d'estabilització de la regió.

Des de l'antiguitat, la Mediterrània representa un espai d'imaginari i somnis tot i constituint un repte econòmic i estratègic crucial per als seus veïns. Des del principi del segle XIX fins a la meitat del segle XX, França i el Regne Unit dominaren completament la ribera sud del Mediterrani.

A partir dels anys 1950, amb la descolonització, la Mediterrània va oferir un nou potencial camp de batalla als dos protagonistes de la guerra freda, els Estats Units i l'URSS. La guerra Iran-Iraq i el conflicte palestinoisraelià acabaren de confirmar la tendència conflictiva. Centrats en la construcció



Els ministres d'Afers Estrangers dels 43 països que integren la Unió per la Mediterrània, a la reunió de novembre a la ciutat francesa de Marsella. / EFE

europea, els estats membres de la Unió abandonaren la seva influència política tradicional i deixaren als Estats Units la gestió exclusiva –i partidista– dels conflictes de la Mediterrània i del Pròxim Orient.

### Cooperació i diàleg

Des del naixement del procés de Barcelona, de 1995, i per mitjà d'un augment dels ajuts a la regió per part de la Comissió Europea i del Banc Europeu d'Inversió, els estats europeus s'han centrat en polítiques de cooperació econòmica i de diàleg intercultural. L'objectiu ha estat fer convergir progressivament les dues ribes de la Mediterrània al voltant d'institucions cada

vegada més homogènies per tal d'establir, entre d'altres, l'economia de mercat i la lliure circulació dels capitals i de béns. Però no pas de persones.

La governança dels països del sud afronta nombrosos obstacles, des dels conflictes interfronters que dificulten la cooperació, fins a les estratègies, no sempre reconegudes, de certs règims «republicans» de transformar-se en monarquies *de facto*, com ho demostren, per exemple, les recents reformes constitucionals a Algèria.

L'omissió de tota referència a la democràcia i als drets humans en la declaració fundacional de la UpM revela el tacte amb què aquesta nova organització vol tractar determinats líders del sud que semblen voler eternitzar-se en

el poder, en contrast amb uns mandataris europeus escollits democràticament per a períodes força curts. Potser algú tem que un despertar de consciència de les joves generacions del sud desemboqui en canvis inesperats? La llibertat, la instauració d'un veritable estat de dret i la creació de perspectives de futur per a la joventut del sud són crucials perquè el Mediterrani esdevingui el gran laboratori de creixement desitjat.

● L'èxit de l'associació dependrà en gran part de la modificació de la situació interna dins cadascun dels socis de l'est i del sud del Mediterrani. La idea de la UpM mereix paciència i perseverança, però també lucidesa i realisme. Més que una zona d'intercanvis econòmics l'objectiu és el renaixement d'un projecte de civilització mediterrània

L'èxit de l'associació dependrà en gran part de la modificació de la situació interna dins cadascun dels socis de l'est i del sud del Mediterrani. Malgrat algunes insuficiències, la idea de la UpM és mobilitzadora i plena d'esperança. Mereix paciència i perseverança però, igualment, lucidesa i realisme. Més que l'emergència d'una nova zona d'intercanvis econòmics, la Unió per la Mediterrània representa el renaixement d'un projecte de civilització mediterrània.

**opinió** | JOSEP ORIOL PUJOL I HUMET. Director general de la Fundació Pere Tarrés

## Convocatòria Social Catalana per l'Educació

**A**nàlisis riguroses sobre els canvis estructurals necessaris en el nostre país destaquen les carencies en l'educació, tant per superar l'actual crisi econòmica, com per potenciar una societat amb iniciativa, amb voluntat d'esforç i de treball, com ha estat considerada Catalunya històricament.

Sentim parlar els empresaris sobre l'educació però no només referint-se als aprenentatges tecnològics o professionals sinó concretant-ho amb qüestions com la responsabilitat de les persones o el significatiu absentisme dels dilluns de masses joves com a resultat de determinades formes d'ocupar el lleure durant els caps de setmana.

La societat es va adonant, quan reflexiona sobre la realitat concreta, de la

importància dels aprenentatges rigurosos, però sobretot del rellevant que és la interiorització profunda de valors com la constància, l'esperit emprenedor, la capacitat d'esforç, el respecte per l'altre, la inquietud intel·lectual.

### Eficàcia educativa

És des d'aquesta visió global de la persona que va sorgir la «Convocatòria Social Catalana per l'Educació» promoguda des d'Esade per persones rellevants de la societat civil catalana com Joan Rigol, Joan Majó, Carlos Losada, Antoni Millet... I és perquè en compartim els plantejaments que ens vam implicar en el redactat i en el compromís per contribuir a una major eficàcia educativa des de la perspectiva del lleure. Estem convençuts del molt que aquest

pot aportar al creixement integral d'infectants i joves a partir d'enquadrar-los en entitats socials, centres d'esplai, agrupaments escoltes...

És necessari prendre consciència de la rellevància de l'acompanyament educatiu que fan els monitors en les colònies, campaments, activitats d'esplai i també en nous espais educatius com el menjador escolar, les activitats extraescolars o el casal d'estiu.

Estem convençuts de l'aportació que es pot fer al creixement integral dels infectants amb iniciatives com l'excursionisme, la convivència en grup, el compromís voluntari amb projectes d'interès general, la sensibilització per causes socials i tot tipus d'activitats de lleure amb sentit.

Confiem que la «Convocatòria social Catalana per l'Educació» plantejada

amb una visió àmplia ajudi a incrementar la valoració social d'aquests espais educatius, complementaris a la funció acadèmica bàsica de l'escola.

És important tenir present que la difícil conciliació de la vida laboral dels pares amb l'horari dels fills consoliden cada cop més aquests tipus d'intervenció educativa en espais de lleure.

Cal, doncs, que aquests espais s'ocupin amb rigor d'aquests aspectes. Facilitar els mitjans necessaris a aquestes activitats educatives, no estrictament acadèmiques, contribuirà de manera decisòria a la necessària millora educativa que la societat en general necessita. I aquesta valoració i necessària assumpció de costos ha de venir tant des de l'administració com de les famílies valorant-la de la mateixa forma que valoren els ensenyaments escolars.